Jazzharmonik

I jazz-sammenhæng vil akkorder ofte blive analyseret ud fra en funktionsharmonisk sammenhæng, hvor vi ser på akkordernes *funktion* i forhold til tonearten: Tonika, subdominant, bidominant mm.

Især er dominantforbindelser centrale (dvs bi-dominanter).

Samtidig overskrider harmonierne også grænsen for traditionel funktionsharmonisk analyse, og vi supplerer derfor ofte med en *trin-analyse.* Her beskrives akkorden ud fra dens trin i en durskala. Hvis vi er i G-dur vil de diatoniske akkorder beskrives som:

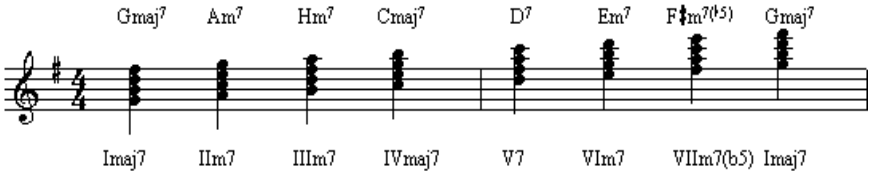

Alle akkorder kan beskrives ud fra en trin-analyse.

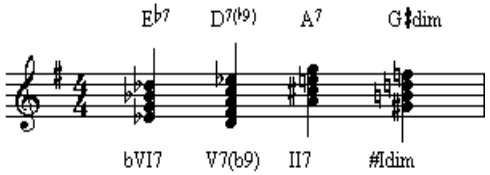

II-V-forbindelser

Forbindelsen IIm7-V7 og IIm7-V7-I er meget brugt ikke kun I den toneart vi befinder os i. Vi dropper ofte m'et og kalder det blot en II-V eller en II-V-I forbindelse.

I en II-V forbindelse bliver II'eren opfattet som et forudhold til V'eren idet den minder meget om en Vsus-V-forbindelse (hvilke toner er forskellige?):

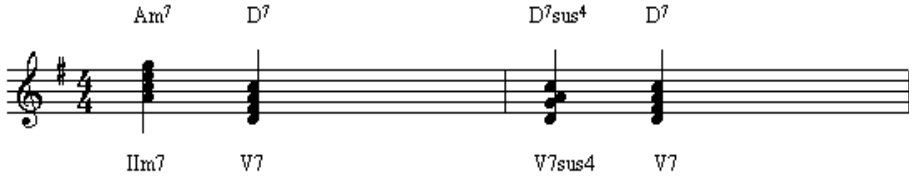

Ofte ser vi en række af II_V-forbindelser hvor V'eren fungerer som dominant til næste akkord evt til næste II-V-forbindelses V'er!

Eks: Nedenfor ses II-V-forbindelserne markeret. Vi markerer med en pil hvilken akkord V'eren er dominant til.

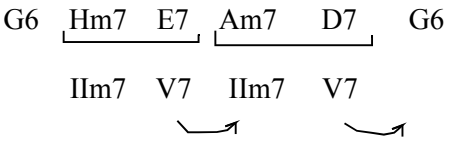

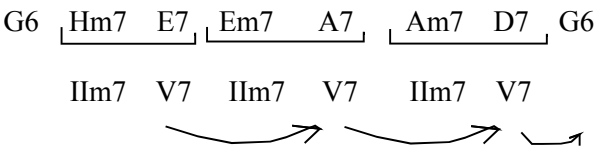

Opg 1: Marker alle II-V-forbindelser og marker også hvor V'eren leder hen til hvis vi kan se det (Hvis vi kun ser efter II-V-forbindelser er tonearten uden betydning):

1) Cm7 F7 Bbmaj7 Bbm7 Eb7 D7

2) Dm7 Gm7 C7 Cm7 F7 Fm7 Bb7

3) D6 F#m7 Em7 A7(b9) F#m7 H7 Em7 ....

Tritonus substitution

En meget kraftfuld effekt til at presse det tonale system som man gør i jazz'en efter 2. verdenskrif er tritonussubstitution hvor en dominantakkord udskiftes med en dominantakkord i tritonusafstand, da de - hvis de er tilstrækkeligt højtopbyggede minder meget om hinanden:

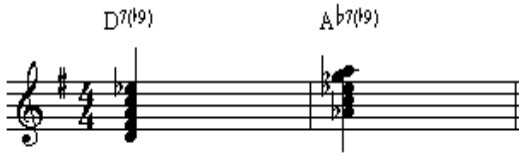

Bemærk at kun tonen *d* i D7(b9) ikke er i Ab7(b9) - tonen *fis* er i Ab-akkorden noteret som *ges.* Den lave 9'er i Ab-akkorden har vi for nemheds skyld noteret som et *a.*

Vi kan opfatte Ab7(b9) som en avanceret udgave af D7(b9). Den kan altså fungere som (tritonus-)dominant til en G-akkord ... men den kan også fungere som en almindelig dominant til en Db-akkord!

Eks: Nedenfor ses II-V-forbindelserne markeret. Vi markerer med en pil hvilken akkord V'eren er dominant til. Tritonus-dominantforbindelser markeres med en stiblet pil:

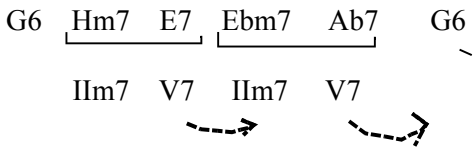

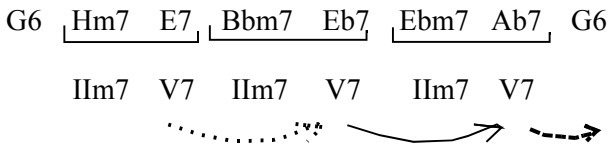

Opg 2: Angiv II-V-forbindelser på følgende akkordforbindelser. Marker hvor dominanten peger hen af - tritonusdominanter markeres med stiblet pil:

1) Cm7 F7 Em7 A7 Am7 D7 Gmaj7

2) Gmaj7 Am7 D7 Am7 D7 Abm7 Db7 C7

3) Fmaj7 F#dim Gm7 C7 Cm7 F7 Bbm7 Gm7(b5) F6

It Dont Mean A Thing

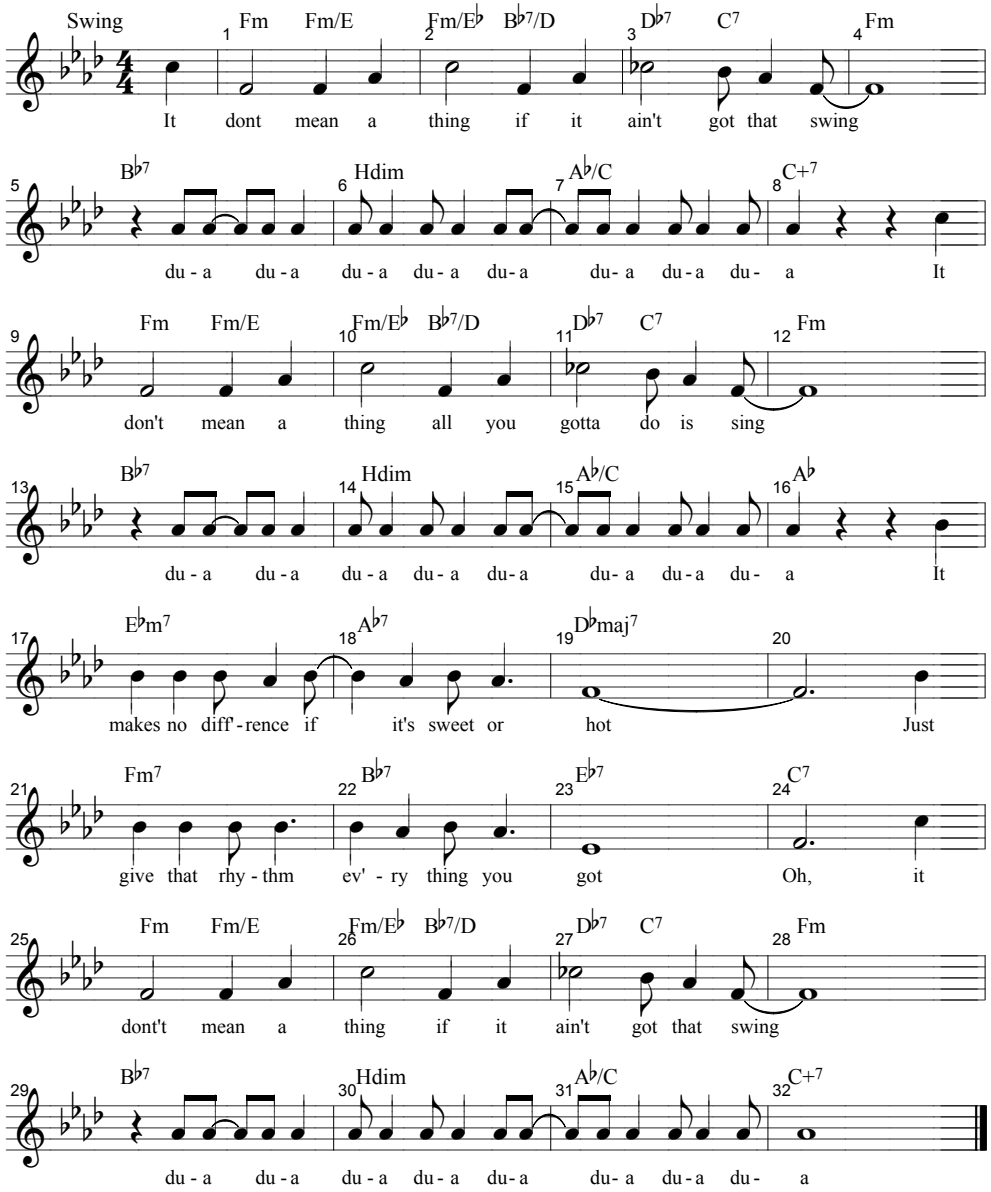
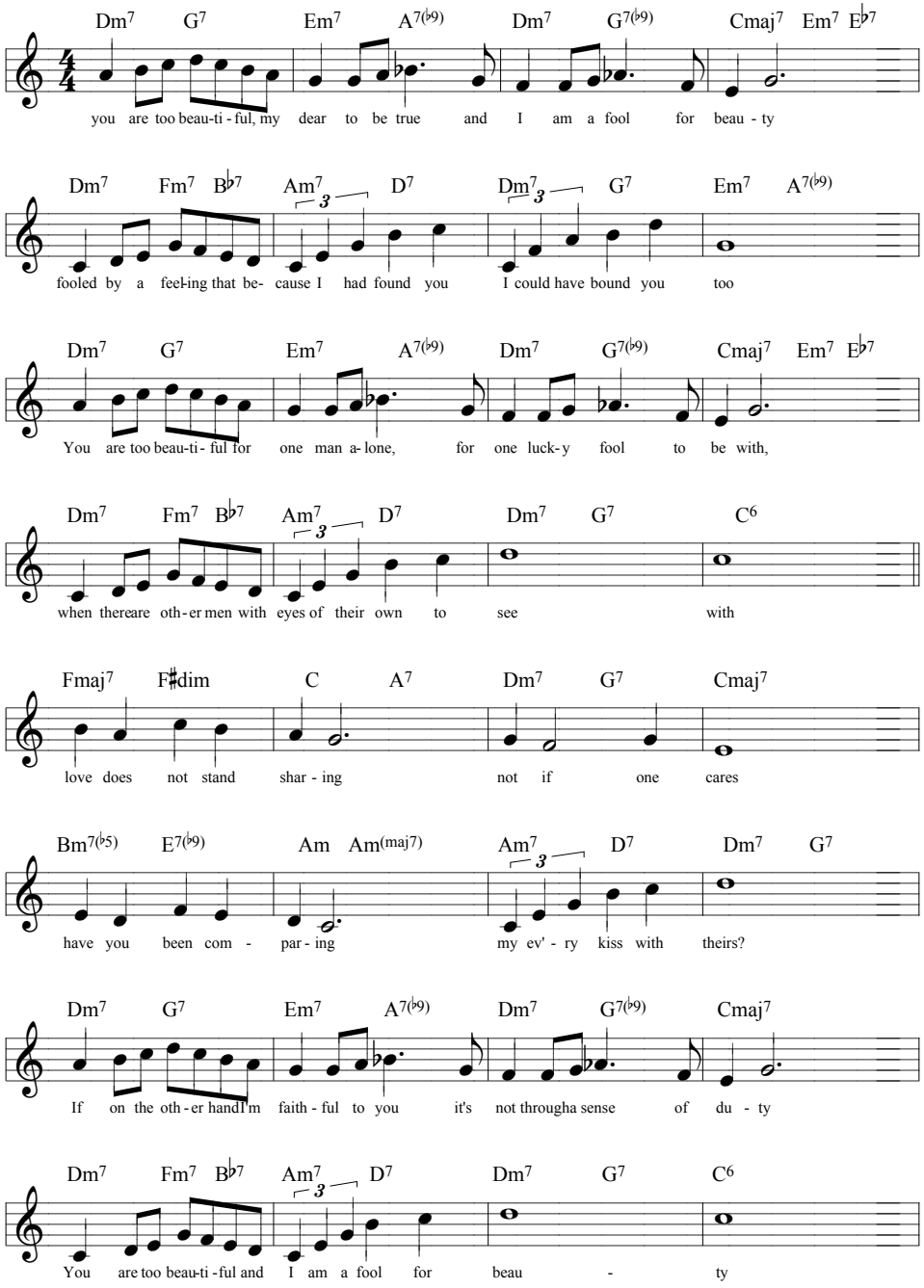
You Are Too Beautiful